

O Panně Marii

Kazatel: Josef Hurta

Čtení: L 1, 26 – 38

Text: L 1, 46 – 55

Maria řekla: "Duše má velebí Pána a můj duch jásá v Bohu, mém spasiteli, že se sklonil ke své služebnici v jejím ponížení. Hle, od této chvíle budou mne blahoslavít všechna pokolení, že se mnou učinil veliké věci ten, který je mocný. Svaté jest jeho jméno a milosrdenství jeho od pokolení do pokolení k těm, kdo se ho bojí. Prokázal sílu svým ramenem, rozptýlil ty, kdo v srdci smýšlejí pyšně; vladaře svrhl s trůnu a ponížené povýšil, hladové nasýtil dobrými věcmi a bohaté poslal pryč s prázdnou. Ujal se svého služebníka Izraele, pamětliv svého milosrdenství, jež slíbil našim otcům, Abrahamovi a jeho potomkům na věky."

Příběh o narození Spasitele známe díky vyprávění Matoušovu a Lukášovu. Nejkošatěji vypráví vánoční příběh Lukáš. Jeho vánoční betlém má také nejvíce postav. Zachariáš, Alžběta, Simeon, Anna, Josef, Marie, Gabriel, Augustus, Quirinius, andělé, pastýři... Jen ty mudrce a krutého Herodesa přenechal Lukáš Matoušovi. A každá ta postava nějakým způsobem zapadá do vánočního příběhu.

Ale jedné postavy jako bychom se my evangelíci báli. Ne, není to Herodes. Je to Marie. V obavě, abychom z ní náhodou neudělali královnu nebes, raději si jí ani moc nevšímáme. Ano, porodila Ježíše, splnila svou úlohu a už není potřeba. V naší zbožnosti nehraje žádnou roli. To je protestantský extrém. Ten katolický extrém jí ovšem ublížil neméně. Zbavil ji jejího lidství, takže Maria už nemůže mít další děti, aby navždy zůstala pannou, přestože Písmo mluví o opaku. Dokonce od r. 1854 se církevní dogmatizací stala pannou i její matka, tedy Ježíšova babička, kterou ani neznáme. A 1. října 1950 bylo zcela v rozporu s biblí dogmatizováno i Mariino nanebevzetí. Ale zanechme teologických disputací. Pokládal jsem pouze za nutné to zmínit, než budu obviněn z přílišné glorifikace Panny Marie.

Opravdu bych rád, abychom si dnes všimli především toho, jak narození Ježíše prožívala jeho vlastní matka. Vždyť Maria je pro nás všechny nesmírně inspirativní, aniž bychom se k ní museli hned začít modlit.

Tak tedy poslechněme, jak Lukáš vykresluje Marii, matku Ježíšovu. Představte si mladý zamilovaný pár. Marie z Nazareta začala chodit s tesařem Josefem. Už měli před svatbou, když za Marií přišel Boží posel. Lukáš píše, že to byl anděl Gabriel, protože Gabriel je už ve Starém zákoně ten, který vykládá Boží vůli. Přichází za Marií, aby porozuměla tomu, co Bůh zamýšlí udělat. Nejprve jí však musí ubezpečit, aby se nebála. Pak jí sdělí, že počne, porodí syna a má mu dát normální běžné jméno Jozue – Hospodin je spása. A protože bylo tenkrát moderní jména počítat, bude se mu říkat Ježíš. Maria logicky namítne, že s Josefem ještě nejsou manželé, proto ani spolu nežijí a nemohou mít dítě. Ale Gabriel řekl jen něco o moci Nejvyššího, která na ni dopadne jako když padá stín. Tudiž to pro nás všechny zůstává zahaleno tajemstvím. A s tímto tajemstvím, které nebude moci nikomu vysvětlit, bude Maria žít celý život. Řekne jen: „Hle, jsem služebnice Páně; staň se mi podle tvého slova.“

Stejně se ale potřebovala někomu svěřit a potřebovala povzbudit, a tak spěchala za Alžbětou, která byla její příbuzná. Alžběta jí řekla: Ber to tak, že to je požehnání a že ty jsi požehnaná! A plod tvého těla je také požehnaný! A blahoslavená, která uvěřila, že se splní to, co jí bylo řečeno od Pána.

Můžeme se jen domýšlet, jak se Alžběta s Marií usilovně modlily a pročitaly spolu Písmo, tak jak to děláme při osobní pastoraci i my. A zřejmě si četly starozákonní příběh o Channě, které také Pán Bůh zázračným způsobem dopřál potomka a ona mu dala jméno Samuel, z něhož se pak stal nejvýznamnější soudce Izraele. Nebo jí ten příběh Alžběta, jako manželka kněze, alespoň vyprávěla. Usuzuji tak z toho, že se Maria nechala inspirovat modlitbou Samuelovy matky, když jí pak volně cituje: „Duše má velebí Pána a můj duch jásá v Bohu, mém spasiteli, že se sklonil ke své služebnici v jejím ponížení. Hle, od této chvíle budou mne blahoslavít všechna pokolení, že se mnou učinil veliké věci ten, který je mocný. Svaté jest jeho jméno a milosrdenství jeho od pokolení do pokolení k těm, kdo se ho bojí. Prokázal sílu svým ramenem, rozptýlil ty, kdo v srdci smýšlejí pyšně; vladaře svrhl z trůnu a ponížené povýšil, hladové nasýtil dobrými věcmi a bohaté poslal pryč s prázdnou.“

Ujal se svého služebníka Izraele, pamětliv svého milosrdenství, jež slíbil našim otcům, Abrahamovi a jeho potomkům na věky.“ Vidíte, jak je dobré znát biblické modlitby zpaměti, protože vám v těžkých chvílích mohou propůjčit slova povzbuzení a potěšení a přivést vás v krizi na dobré myšlenky.

K čemu Chanina modlitba přivedla Marii? Především k vděčnému přijetí svého údělu. Ke chvále a radosti. Maria přijala svůj úkol jako zvláštní požehnání. To, že ze svěřeného dítěte vychová silného a odvážného muže, který bude Spasitelem národů, to Maria přijala jako zvláštní vyznamenání a jako úkol, k němuž jí budou gratulovat všechna pokolení. Že do těch velikých plánů, které má Hospodin s tímto světem, zahrnul i ji. Že se rozhodl učinit veliké věci spolu s ní. Že ona smí mít svůj podíl na Božím díle v tomto světě.

Milí přátelé, to je ta inspirace, to je ten příklad a vzor, který nám Marie dává. Ona své poslání přijala ne jako břímě, ne jako úděl, ne jako trauma, ani jako osud, ale jako požehnání. Jestliže si Pán Bůh někoho povolává ke službě, tak dotyčný si může gratulovat, protože má tu výsadu být při tom, když Pán Bůh dělá veliké věci v tomto světě.

Možná si někdy říkáme, co to Pán Bůh po mě chce? Jak já se před lidmi obhájím? Jak vysvětlím, co mě to potkalo? Jak zdůvodním, že mě Bůh přijal a pověřil úkolem? Vždyť to hrozí velikým průšvihem. Vždyť já na to nemám. Vždyť jsou jiní, povolanejší, kteří mohou dělat velké věci. Ale já? Nemám odvalu, nemám sebevědomí, nemám schopnosti ani předpoklady. Jak vysvětlím lidem, že jsem uvěřil v Boha a chci mu teď naplno sloužit? Budou se mi smát!

Ale podívejme se na Marii. Mariina služba Bohu vyrostla ze zvláštní zkušenosti, kterou neuměla vysvětlit, která byla zahalena tajemstvím, o kterém vůbec ani nemohla mluvit a přece to pro sebe přijala a přetvořila v jásavou modlitbu života, ve službu Bohu a dokázala si říci: Od této chvíle mi budou všichni gratulovat a blahoslavít mě, že mě Bůh zapojil do svých plánů, že se ke mně sklonil v mém ponížení a že se mnou v životě počítá. To všechno dokáže Bůh učinit i s člověkem, který si nevěří, který o sobě pochybuje a který se považuje za životní outsidera.

Maria dala světu Ježíše. Ale to není tak úplně Mariino specifikum. To je přece úkolem všech křesťanů na celém světě. Přinášet Krista všude tam, kde člověk potřebuje spasitele. Do chudých jeslí, do lidské bídy, do lidských traumat a bolestí.

I Maria sama musela Ježíše přijmout do svého života jako každý z nás. A Ježíš její život proměnil tak, že jí k tomu dodnes všichni gratulují a někteří k ní dokonce chodí na radu. Ale stejně tak se může každý z vás v tuto chvíli modlit jako Maria a říci Bohu: I já chci být na tomto světě pro tebe, Bože, užitečný a chci přijmout Krista, aby vstoupil do mého života, aby proměnil můj život, aby i moje duše velebila Pána a můj duch jásal v Bohu, mém spasiteli, že se ke mně sklonil v mém ponížení a učinil se mnou veliké věci. Bože, já po tom toužím. A Bůh, který má moc Nejvyššího, může s námi opravdu učinit velké věci. A zaradujeme se.

Modlitba: *Bože, překvapuješ nás, že si zrovna nás vybíráš jako své služebníky, abychom přinášeli světu Krista Spasitele. Kéž ho nosíme ve své srdci a radostně o něm vyprávíme světu. Vždyť čím srdce přetéká, to ústa mluví. Amen.*

Přímlovná modlitba: *Pane Ježíši Kriste, slavíme tvé narození do našeho světa. Za tento svět nyní prosíme. Zbav svět strachu, který působí v lidech agresi a bezohlednost. Zbav nás pochybností o tvé moci a vládě. Dopřej lidem, aby se mohli vidět ve tvém světle jako Boží děti. Probud' víru v lidech, kteří už nedovedou ničemu věřit. Prosíme, dej zdravý rozum lidem, kteří zaměnili víru za pověru a podlébají nejruznějším klamům. Modlíme se za lidi, kteří nevědí, či jsou a proč tu jsou. Modlíme se za muže, kteří se nedovedou postarat o svou rodinu. Modlíme se za ženy, pro které je mateřství příliš těžké. Modlíme se za rodiče, kteří mylně pokládají děti za své vlastnictví. Modlíme se za ty, kteří nikoho nemají. Prosíme za manžele, kteří nemohou mít děti. Prosíme za děti, které nemají vlastní domov. Prosíme za děti rozvedených rodičů. Pane, každý z nás si v životě neseme v sobě nějaké trauma a bolest. Prosíme, uzdrav nás, osvobod' od všelijakých pout. Daruj nám vědomí smysluplnosti života, služby a víry v dobrou budoucnost, která je v tobě. Děkujeme ti za všechny tvé služebníky a služebnice, kteří jsou již u tebe a jsou nám vzorem zbožného života a obětavé služby. Dej, ať i naše snažení je nesené radostí, že ti můžeme sloužit a být tvým nástrojem lásky.*